

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

vii. 11, 14. In both cases a prediction is uttered which is to be speedily fulfilled, and the speaker, by way of proof, points out a child in whose lifetime the event will take place. In Isaiah the child is still unborn, and the *terminus ad quem* is his arriving at years of discretion, whereas in the Arabian story the child is actually present, so that the *terminus* is placed later, namely at his reaching the normal age of man. In both stories therefore the main idea is the same. Nor is it a valid objection to say that in Ibn Hishām it is the coming prophet, not the boy Salama, who is described as a sign. Obviously the whole passage following on the demand for a sign must be taken together—that is, the sign that there is a future state consists in the coming of the prophet, and the sign that the prophet is really coming consists in the fact that Salama ibn Salāma will live to see him.

A. A. BEVAN.

Elhanan, son of Shemariah ben Elhanan.

DR. HARKAVY, in his learned edition of early *Responsa* (page 342), suggested that Shemariah, son of Elhanan is identical with the same who was made prisoner by Ibn Demahin and brought to Egypt, where he was redeemed and made one of the Chief Rabbis (see *Mediaeval Jewish Chronicles*, I., p. 68). This suggestion will now become a reality by the fragment of a letter or a responsum, apparently addressed to Jacob [ben Nissim, at Kairowân]. It seems also to result from our mutilated text that Elhanan remained in Egypt after his father was called to Kairowân. The document we publish here is to be found in a MS. of the Bodleian Library, Hebrew e. 44, pp. 80 and 81. Whether this fragment is the original of the letter, we cannot say for certain, but the writing is of an early date (eleventh century).

אלוף ובחצלהת מעשו ובחת חנו ובנהנבר ידיו אשר חסרי ידי האלה
עמננו ועם כל ישראל כעל כל אשר גמלנו יי' ורב טוב לבית ישראל אשר
גמלם ברחמייו וכרוב חסドיו. קראנו ונאמרה מאור והזהורת לנו אלהינו
הנינו מהודך נסה עליו אור פניך לא יבא ולא יאסק כי לאוינו נלך חשך
ובוא (sic) נראה אורה והלך גוים לאוינו ומכליכים לננה ורוחו מעין זה בקעת
להשקות צמאים לרוות עיפויים המשיכבו מאותך נזולים מן לבנון לא יכובו
כי מעין ישועה הוא לשואבים נשתלחו מעניינו בנחלים בין הרים יהלכו
ישקו כל הקרובים ישברו רוחקים צמאם. עץ חיים והנטעת בעمرך אשר
פריו יתן בעתו תנוב למأكل וועלחו (fol. 80a) לתרופה מאביו ואוכל כל
רubb תנוב כל עדנים מגדר תבאות שימוש מגדר ירחים מגדר ארץ ומלאה

ובצלו שוכן כל עיפ ורבים ועצומים מהנות מוחנות בצל דליותיו חשבנו על יובל ישלח שרשיו ועד נהר הגיא יונקתו ולא יראה כי יבא חם חדש יבכר ועלחו לא יבל. ובנה אשר נטעה ימיך כורנקי לחכמי דרך גדור נדריה. ועל בן אמצatz לך שם עיניך עליו והיה פריו למאכל ועלחו לתroppה. ורבות באלה בקשנו מלפני אלהינו והוא ברחמיו ישמעו ויענה כי הוא יי' אשר לא ימושו קויינו. ואשר שלח אלף יחי לעדר הגיא משחת יידינו איש סודנו ובעל בריתנו אהבו החפץ בו השמה באחבותו מהמוד עניינו מרן ורבנה יעקב :

(fol. 81) צדיק ופי רשיים יכסה חמס. ברוך יי' אתה וכברתו לך נחלה ומורשה מעטה ועד עולם יותר מן הדברים האלה אין אנחנו צריכים תודך נוראות ימיך ורוח נדיבה תשמקך. ועמדנו על אשר הזכיר אלף נת רח משבחו של רב המובהך אדרינו איתנו רבנו שמריה ראש שורת נחרה דעה באשיבה שלנו יאמצינו קרוושנו ויסערהו וועזהו ויעודרשו בן רבנו אלתנן זיל וכי הוא הרاش בחקה הזאת. אמן כי בן הוא ואנחנו יודעים בשבחו יותר מהחריםומי לי לנו כמהו ממורה שמש ומעירב Ari שבבחורה נдол היישבה ודרתנו בפלאון חכמוותיו וחדריו התבונתו וקושיו ופירוקיו ותרכיזיו וכחיו בתורה יותר מדעת זולתו ולולו לנו לא שמנוה לנו לשמשה ולא (fol. 81a) שנוהו לראש בשורה גדורלה משלש השירות שלישיבה כי שבחו עדינו רב מן הכל. גם הבן היחיד אצילנו החשוב לנו מאך מר רב אלחנן חברנו נת רח אשר סמכונו בישיבה וכמה ישובים תחת המקום הקבוע לו. ואמנס כי הוא מוסף מעט על עת. וכל אנרגת אשר תבא מאתו לפניו טוביה מאיש לפניה וכל שאלות שניות טובות מן הראשונות כל זאת עם בחורי. ובטעחים אנו כי עד יזקון לגבורות יגיא יוסף וידיף על רבים ועצומים ואהבתנו להם אמץ מאך. זמר אלחנן נת רח הוא גידולנו וריבונו ואם יש כמו שיבוש בדעתו של אלף נת רח מאיש נראה לנו מדבריו לא מעמנו הוא כי משם וכלה מאה בהם לנו ומרוב :

Making use of Dr. Harkavy's book, we may be allowed to complete the 59th Responsum in it (p. 27) from the Bodleian MS., Hebrew d. 46, fol. 6, which is evidently a fragment of a collection of old Responsa. The passage which follows is marked with **א**, thus we have the beginning of the collection. We learn from the superscription in the Bodleian MS. that it contained Responsa addressed to R. Haya Gaon, by Nehemia, son of Obadiah, and Moses, son of Samuel ibn Tama, both of Qabes (Gabes), in Tunisia.

שאלתך אילין דשאלו מן קדמאנא מהcmdiy עיננא מר נחמייה בר מר עובדייה ומר משה בר מר שמואל בר' נאמע דברין לשלם איןון ותלמידיו דבמדינת קאבס מן אתר מערבא נפקו לקדמאנא לבבא דמתיבתא לבית דין הנדרול דכל ישראל לקדם מרנא ורבנה האי ראש ישיבתא בריה דמרנא

ורבנא שירא ראת' בריה דמרנא ורבנא חנינה ראש מתייבתא
בריה דמרנא ורבנא יהודה ראש מתייבתא ופקדנא וקרו יתהון קדרמא
ועיננא בהון וקמנא על כל מי דבתייב בהון ופקדנא וכתחו תשובה
דילחון לפום דאהו לנו מן שםיא :

After (Harkavy, p. 27, No. 1. 4) our MS. continues as follows:

ונם לא הזכיר לו דבר בעסק הפרקמיטיא לאחר כמה שנים תבעו—
ראובן לשמעון ואמר לו הן לי דמי הפרקמיטיא של ענהו שמעון ואמר כבר
הניע אליו בתבר וציתני לתת הדרים לאבי וכבר נתחים לו והרי הוודסתין
בכתב אליך שנחתה הדרים לאבי כמו שציתני וראובן זה הוציא הכתבים
של שמעון וכתווב במצתן כמה שאמר שמעון ואבו של שמעון זה נפטר
מכמה שנים אמר לו ראוובן אני לא כתבתי אליך לחת כלום לאביך אם
אמת מה שאמרת הראני כתבי ואעומוד עליו אמר לו שמעון חפשתי עליו
ולא מצאתיו ועוד טוען שמעון ואמר אם כן הוא כמה שאמרת כשהגיעה
כתב אליך למה לא מוחיתה בי וכתבת אלי במחאות וועת כשבאות
ונתווידענו שניינו וישבת עמי במדינה מה חדש ולא הזכרת לי דבר בחיי
אבי ולאחר מיתתו ולא עוד אילו שמעתי ממך דבר כשהיה אבי קיים הייתה
מדובר עם אבי ויימידך על חשבונך ועכשו באת לתבעני והרי ספר חשבונות
של אבי מצוי ויש לך עלייך הוזאה וחשבון אמר לו ראוובן כשהגיעה כתביך
אלי נתביישתי ולא רציתי לבישך ולחייבך ולומר לך שקר דברת עלי וכו'
כשנת ועדתינו עמוק לא ביחסיך ושתיקתי לא היה משומ שרציתך במה
שעשית بي אני לא כתבתך ולא צויתיך לך אף לא רציתך במה שעשית
וחשבון שלאבי עלי אני מכיר במקצתך לימדנו גאון כיצד הדין
אם יש במענותיו שלאוובן ממש או לו כך ראיינו.....

The end of the Responsum is wanting, the last word in the MS. is
לְאָבִיך (Harkavy, l. 9); the only variation in the MS. is that the word
אַילְאָ (Harkavy, l. 8) is not there. The MS. continues with the end
of a fourth Responsum and greater part of No. 5. I hope and eagerly
wish the great specialist for the Responsen literature, Dr. Joel Müller,
will be enabled to pay a visit to the three great English libraries and
collect all the old Responsen as well as the fragments of old Halakhoth.

AD. NEUBAUER.